

30

R. U. P. U.

Wulginckh Esckamp

30

ԲԱՐԱ

Դ. ԿԳ՝ ամբ. Գաթրատա Յ տեճա չըգար

Թ. Եւ իջան սենեկիք Մեհարտ 7

Խորանայօ՛ւ իջին

Բօսրա իւճրէ.թի պիգէ այիտ տիր

Գալարատա, Ազապ-գաբունունտա,  
Զիլմի միտանընտա, Ֆուրունուն գար-  
ընընտա 298 նիսիբուխ Մանգունմի  
Էֆենար մարպասսընտա :

مطبوعه واداره خانه می  
غلطه ده چشمه میدانده ۲۹۸ نومرو لی  
محل مخصوصه صدر

نظور افکار  
صاحب امتیاز و مدیر مسئول  
فریدت بانو

፳፻፩ ዓ.ም. ነብሐይ ፲፭

ՍՈՂՈՒ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

**ԿՅՈՒՄՆԱԳԻՏՈՒՄ**

# ՏԱՆԻԼԵԷ

Օրման վե մատեն իտարեյի ու-  
մուսիեէնսի մուհասեպէհիս սաատ .  
Մուհիտուն պեյ էֆ . հազրէթլէ-  
րինէ բիւթպէյի ուլէա էվլէլիսի ,  
Դայլէրիեէ պէլէտի մեհլիսի ա .  
զասընտան վէ միւթէպէրանը թիւճ-  
ճարտէն իզզ . Իպրահիմ էֆ . և  
բիւթպէյի սանիեէ միւթէմաեի .  
զի ,

Թահրեղյաթը խարիճիեէ քեա-  
թիսի սթատոնում էֆ. հազրէթ-  
լէրիւն թէպալիէն իքինճի Օսմանի  
թէվէնի վէ իհսան պուրուսուշ  
սուր :

Խաղերճեմ եմ հրեգուգ միւշապերի  
սառաւորատունկեան Գաբրիէլէ Էֆ-  
հաղրէթիբիմէ թէպտիկէն իքիմնի  
Սէճիտի նշանը զիլանը իհսան  
պոլլըցլմուշ տուր Էֆէնտիի մու-  
մալիէյհ հաղրէթիբիէ էստըգայի  
պէնտէկեանը Շահանէտէն օլուպ,  
հիլթիւմէթի Սէնկեմեմէտէ իըտէ-  
մաթը մուհիմմէ վէ սատըգատա  
պուլունմաղտա օլտուղունտան,պու-  
ստըթէթիէ թալթիֆ վէ թէսրիթ-  
լէրի մուհիպի չիլքրան վէ մահմէ-  
տէթ վէ քէնտիլէրի չաեանը թէպ-  
րիք տիք :

«Մենիքէթօր» դազէթասը, թահ-վրիլի պոեզիան մուսափէլէսինին թէք-րար արիւզ ու ամիզ թէտղըդը-իշին, պիր զօմիսիօնը մահասուս թէշէքքիլինէ իրատէյի Բատիշա-հի շէրէֆատտուը պուրուլաճաղը մէէմսւլ իտուկինի, վէ պանգը Օս-մանի թարաֆընտան 76 ֆիեաթ իլէ միւպաեապպը թէահհիւտ օլու-նան 1½ միլեօն լիբալըզ թահվի-լաթ էսմանընա մահսուպէն, խա-զինէյի ճէլիլէեէ վուզու պուլան թէէտիեաթըն հիւքիւմէթի Սէնիյ-եէնին մուգարրէբաթընա մանի օլմաեաճաղընը, զիրա պուսէնէ տայնամ վարիտաթընա տողունուլ-մաշտըղը ճիհէթլէ, պանգ թարա-ֆընտան իզըզ օլունան մէպալիդ տլիսսուհուլէ թէսվիեէ օլունապլը-տիկինիզ վէ պուլնտան մաատա, մուսափէլէսին հէյեէթի մէճմուա-սը իշին, իրատէյի Բատիշահի շէրէֆատտըր օլմաեըպ, թահվիա-թը միւսթաղէնին թահվիլինին տի-կէր պիր իրատէյի Սէնիյեէ իլէ թատտիգինէ թաալիգ իթմիշ օլ-պուլղունու, վէ պանգը Օսմանի վէ պլիխասա տուեունը ումուսիե-նին թահվիլի տուեուն մուսափէլէ-սը հազգընտաքի իրատէյի Բատի-շահիեէ թէվֆիդի հարէքէթէ հա-

զըր պուլունաճագլարընը դավվի-  
եէն մէէմուլ իտուկինի եաղմը տըր :

Իզմիր կազ շիրքէթիլէ տեվա-  
տիր պէչէտիսէնի արասընտաբի  
միւղաքէրաթ խիթամ պուլարապ,  
պիր սէնէ իշլան պիր մուգապէլէ  
ադտ օյունմուշ տուր:

Թարապուղուստան Շամ վէ Հա-  
ւէպէ պիր տէմիր եօ ինչասը իշին,  
հիւքիւմէթի Սէնիյնէնէ խթիտա  
թագաիմ օլուսմուշ օլտուզու եա-  
զըլմը իտի. պու թալէպ, «Սօսի-  
էթէ Բարիզիէն տէ Պանթինեօլ»  
շիրքէթի Թարաֆընտան վուզու  
պուլմուշ օլուպ, շիրքէթ վէքիլի  
Մ. Պլնալէ, Շամ, Հուսուս, Հա-  
մա, Պիւնճիք վէ Այնթապ ճհէթ-  
լէրնտէն կէշիրիւմէսի մուգարբը  
օլան խաթթը մէզքիւրըն կիւզէր-  
հնահընը զիւարէթ իթմէք իւզդէ,  
նաֆիա նէզարէթինտէն Սուրիա  
վիլանէթինէ Թափսիէլէր ախլիթ-  
միշ աիր :

Մալիկէ Դուհասէպէճիսի սապրդ-  
սաաւո. Բիզա պէյ էֆ. Հաղրէթլէ-  
րինինէվրագը թահգըզընէսի, հէյ-  
նէթի իշհամիկէ թարաֆընտան  
թէտըզ օլունարագ, պէրանթի  
զիմմէթինէ գարար վէրիվիյ աիր.

Յրաճանա տէվլէթի, Մըսըրըն եւ-  
րընըդ տուեւունը միւմթաղէսինին  
տէկիլ, էմլաքը Խըտիվիեէ վէ Տա-  
տիրէ իթիկարաղաթը թահվիյա-  
թընըն տախի թէպտիլ վէ թէվ-  
հիտինի թալէպ իթմէք նիեէթին-  
տէ պուլունմաղտա օլտուղու, էվ-  
թոբա դաղէթալարը մալիւմաթըն-  
տան օլուպ, «Թայմզ» դաղէթասը,  
եալընըդ տուեւունը միւմթաղէսին  
թէվհիտինտէն 80,000 լիրա, վէ  
մէգըիւր իւչ պօրծլարըն պիրտէն  
պիրլէշաիրիվէսինտէն 300,000 լի-  
րա թէսարբուֆ հասըլ օլաճաղընը  
վէ ինկիլթէրանըն պունա մուվա-  
ֆաղաթ իտէճէկի միւհլթէմիլ ի-  
րուկինի պէեան իթմիչ տիր:

ԵՆՀՈւԽԻԼԵՐ ԿԵՂԵՐՈՒՄԵ ԿԱՎԱ-  
ԽԻԱ ՆԵՂՐ ԻԹԻՎԻԼԻ ԻՂԻՆՆ, ԿԵՂԵՐՈՒՄ  
ԹԱՎԹԻԼ ՕՐՈՒՆԱՆ ՊԵՂՐՈՒԹՄԱ ՎԵ-  
ՐԱՆ «ԵԼՎԵՂԻՐ» ՊԱՂԵԹԱՐ, ՎԵ-  
ՄԱՆԵԹԻ ՀԻՄՆԱԽՈՒՆ ՎԵՐԻԼԵՒԻԼԵ  
ԲԱՂՎԱՐՐ ԱՓՎՐ ԱՐԻ ՕՐՈՒՆՆ ՄՈՒՐ

Խիւտաւէն նտիկեարոտ Բազար Բէջ  
 ահիեէսի միւտիլիկինէ Տումանին  
 ահիեէսի միւտիլի Թէմետ Հասիպ  
 Փ., վէ Տումանին նահիլեէսի միւ-  
 տիլիկինէ ինթիխապնամէլի միւ-

տիր միւլագիւմէրինտէն Հիւմի էֆ .  
Թայեին գըլընմըչլար տոր :

Ինկիլթէրահա իտիսլ իտիլէն  
դուրու իւզիւմէրտէն ալլընան կէօմ-  
սիւք ըուսումընտան գանթար պա-  
ընա օ շիլին թէնզիլինէ տաեիր  
ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թարա-  
թընտան վէրիլէն գաշարտան, թի-  
հարէթի Օմանիենէին սէնէվի լա  
ազալլ 50.000 լիրա իսթիֆատէ ի-  
տէնէիլի, վէ իշպու թէնզիլի ըու-  
սումտան տօլաեը, գուրու իւզիւմ  
թիւաթլարընճա հապըլ օլանադ  
թէնէզիլի, մահսուլաթը մէգըիւ-  
էնին ինկիլթէրատա տահա զիւա-  
տէ ըէվաճ պուլմասընը մուճիպ  
օլանադը, վէ տէվէթի Սլիենէին  
պուստան տօլաեը հէմ տօղըուտան  
տօղըուեա վէ հէմ տէ, փրանսա-  
տա գուրու իւզիւմէր իւզէրինտէ  
լէշ օլունան ըուսում միւնասէպէ-  
թիլլէ պիւլվասըթա միւսթէֆիտ օ-  
անադը, Վ. Հէրալտտա օգուսնմուշ  
ուր :

«ՍԹԱՆԱԿՈՒԼ» զազէթասը, պիւ-  
րիւք հիւքիւմոտար խանէտանլա-  
ընտան պիւրինէ մէնսուպ պիւր  
զաթ ալէյհնտէ հափատիսի քեւ-  
հիպէ նէշը իթմիշ օլտուղունտան,  
զա էմրի ալի 8 կիւն միւտտէթլէ  
թաաթիլ գըլլնմըշ տորր:

Մուստանեա — Պրուսա — Գօնեա  
 Դէմիր Էօլլընըն կիւղերկեանընը  
 Եայերին իշխն, «Սօսիւթէ Ժէնէ-  
 ալ տը Պէլթիգ», նամ շիրքէթ  
 Ժարաֆընտան կէօնտէրիկէն մու-  
 էնտիւլէր Էվկէլքի կիւն շէնրմի-  
 է կէլիպ, պուրատան Մուստան-  
 ա, Պրուսա, Բէօթմահեա, Գարա-  
 իսարը սահիպ ճիհէթլէրինի զի-  
 արէթ իթմէք իշխն ան զարիպ  
 արէքէթ իթմէլէրի մուպալլէր  
 իր :

Մ. Կլատսթօնըն վաւրթայի իւ-  
նայեանի օլուսլ պիր զէմանտէն  
էրի Բիրէ իլէ Գանտիւտա աւա-  
րնտա միւթէմատիւնէն սէյտահաթ  
թմէքտէ օլան պիր առէմ, ին-  
իլթէրանըն Գանտիւտա զօնսօլսու-  
ն. Ալֆէրտ Պիլէօթինին տախիլի-  
էղրէտէ էֆքերարը ումուսիւնէի  
էսքին իթմէք իւղրէ, սարֆէթ-  
իլիլ զայրէթի սէմէհէնիլ պրագ-  
նալ իլին ուղրայտըրնը Գօրէս-  
օնտանս տը լիւթ իւղմը տըր :

ԵՆՆԻ ՇԵՆԻՐ ԹԱՐԱՓԼԱՐՆՈՒ  
ՊՎԱՆԱԹ ԽԱՐԺԱԼՂԸ ՂԻՄՈՒԹ.  
ՀԻԼԵՄԻՆԻ ԻԾՐԱ ԻԹՄԷՔԱՆՔ Օ.

ուպ, 300,000 դ ուզու թէլէֆ օլ-  
ուշ, վէ պլուեիւք հայկանաթտա  
ռախի բէք չօգ թէլէֆաթ վուզ ու  
պուլմուշ օլտուզու, վէ պու սէպէ-  
վէ մէպին մէմալիքի Շահանէտէն  
ուռնաի իտխալ օլունաճագ հայ-  
կանաթտան կէօմլիւք բէսմինին  
պալտըրլլմասը մէէմուլ իտուկի  
թինատան եագըրմը տոր :

Մեծամիկի Շահանեստե պուլու-  
ան (Գրոմո մատենադրանին իշխե-  
լովմէսի իշխւն, Իգվիրլի Մ. Բա-  
ժէրսըն թարափընտան օրման վե-  
նատէն տաւիրէսինէ թադտլա գը-  
նա լաւիհա, էլէէվմ թէտղըդ  
տիլմէքտէ պուլունտուղունու,  
է իխրաւ օլունան գրոմ մատե-  
նին հասլաթը սափիեէօնտէն  
00տէ 15ի հլւքիւմէթի Սէնիեէյե  
սիտ օլմագ իւզրէ, պիր մուգա-  
էլէ ադտը մուլաթլէյհ թարա-  
ընտան իսթիտաա իտիտիկենի,  
է էվրօքա սէրմաէտարանընտան  
էք չօղընըն Մ. Բաթէրսընա պու-  
ղ իշխն իճապ իտէն ագճէհի վէր-  
էլէ հաղըր օլտուգլարընը (Մօ-  
թիթօր) եազմըյ տրը:

Բէթէրսպուրկ դաղէթալարը մէ-  
նալիքի իյրանիւնէտէ քօլէրատան  
սէր գալմատորղընը պէնան իտի-  
օրլար :

Մաղնիրոսատա պաղը դալպազան-  
սը թուլթուլաուղու մահալինտէն  
ուր օլունմուչ տուր :

Պէտրոլթա ախր շէնքերէն  
չափը իջուն, չէհրի մէղքերտէ  
70,000, վէ թարապուլուսը Շամ:  
ա 200,000 լիւրա դայտ օլունմուշ  
ուր:

դէյրութ տա Յ գ Լ թրանկայ ին-  
պըր իշին, Ապտիւհատա էֆ.  
սպրա նամ զաթ թարաֆընտան  
ն. քիւմէթի Սէնյիէէէ պիր իս-  
խատա թպլ տիրմ օլունմուշ տուր:

Մ. Վիվիանը համազարկ իր Գալիլեյի  
 լուծարման համարժեքները Բուսկին  
 Սեյմուսը ճիշդ է իմանում հար-  
 ճազը չըմենտը փեղկերի վարձար  
 սարձարձ լուծարման իրազեկ լուծարման  
 ճանաչման իրազեկ լուծարման, համար  
 լուծարման լուծարման լուծարման  
 լուծարման լուծարման լուծարման

Սումանյւրը զէ Ափսթրիա կէօհրիւք  
արիֆէտինէ յիւթէալլիզ մուզա-  
լէ թարաֆէյն մուրախաուարը  
նիպլինսէն իմզա օլունմուզ տուր :

Պու տէֆա Պալըքէսիրտէն թա-  
րափըմըզա եազըլտըզընա կէօրէ,  
Քէսպէթ ճիվարընտա վազը Մուշ-  
բատ գարիլիէսինտէ, պուռնտան  
եիրմի կէնն գատար մուգատտէմ,  
հաճի օղլու նամ քիմէսնէնին պիր  
գարա սըղըրը, պաշը ինսան պա-  
շընա պէնգէր, էլսիզ, տեազսըզ,  
վէ գուռնազլանմըշ պիր չօճուգ-  
շէքիլիտէ, հէր թարափը թիլլի,  
վէ նիհայէթիլտէ, ուփագ պիր  
գուլլուգ պուռնտադու հալտէ  
պիր մալլուգ տօղըրմուշ, վէ  
քէօղլուէր գօղըղուլարընտան պօղ-  
մուշլար տըր:

Մ. Հիւլման թարափընտան իզ-  
միր ճիվարընտա օլունան հափըի-  
եաթտա, մէրմէրտէն վէ պէհէրի  
200 գանթար չէքէր 5 արսլան  
հէյքէլի գուհուր իթմիշ տիր:

Եունան հիւքիւմէթի, մէհմուրէն  
Աթիւնաեա կիթմիշ օլան Պուլկա-  
րիթմանըն Տէրսատէթ գարու  
քէթիլտաարնա, «Եունան հիւ-  
քիւմէթի Տէվլէթի Ալիէն էլէ օ-  
լան միւնսէպաթը տօսթանէսինէ  
իւալէ կէօթիւրէն հէր նէվ թէք-  
լիֆի պէր թարափ իտէճէր տիր»  
Եօլունտա ճէվապ վիլէրէք, Եու-  
նանըն Պուլկար իլէ ագտը իթթի-  
փագ նիւթիլտէ օլմատըղընը  
պէեան իթմիշ տիր:

## ԽԱՐԻՃԻՆԷ

### ԹԵՂԵՎՈՐԱԳ

Լօնտրա 16 ապրիլ  
Իյրան հիւքիւմէթի պանգաւը,  
Իյրան մատնէրինին իլէտիլմէսի  
իթթիւազաթընը 1 միլիօն լիրա  
սէրմանէ իլէ թէշէքիւլ իթմիշ օ-  
լան «Բէրսիան Պանգ Մալիլիկ  
Բայթա Գօրքօրէշըն» նամ չիրքէթէ  
800,000 ինկ. լիրասընա սաթմիշ  
օլտուղունու «Թայմիզ» եազմըշ տըր:

Բէթէրսպուրկ 18 ապրիլ  
Պուռնտան սօնրա հուտուտարտա  
պուլունան կէօթիւրէք Դօնուլարը  
ապէր գօմանտանլարընը թահթը  
իտարէսինտէ օլարագ 77 սուվարի  
պէօլիւկի թէշէքիլ իտիլէճէք տիր:

Վիէննա 19 ապրիլ  
Մալիլիէ նազըրը մէհլիսի մէպու-  
սանտէ, մալիլիէնին իեի հալտէ  
օլտուղունու, վէ Պօհէմիա իլէ  
ապտ օլունան իթիլափըն Տիւնէթ  
մէհլիսի թարափընտան գապուլինի  
իւմիտ իթթիլիլին, վէ ֆէվզէլա-  
տէ մէսարիֆի աօքէրիէն իթթի-  
եարը ալէյհիտէ պուլունմաղլա  
պէրապէր, Ավսթրիանըն էլի սիլաւ-  
լը պուլունմաղլա մէհպուր օլտու-  
ղունու պէեան իթմիշ տիր:

Բէշթա 19 ապրիլ  
Մաճար ամէլէսի մայիսին պիրին-  
տէ պիր ալայ թէրթիպիլիլէ չէհիր-  
տէ տօլաշմաղը թէսափուր իթմիշ  
իքէն, բօլիս նազըրը պուռնու մէն  
իթմիշ տիր:

Միւնիխ 19 ապրիլ  
Տալիլիէնէ, ալիլիէնէ վէ հարպի-  
եէ նազըրընըն մուլալիֆէթիլլէ  
պէրապէր, մէհլիսի մէպուսան,  
հիսսէլի չիրքէթէր գանուրընը  
թահտիտ իտիլմէսի հազըրնտաթի  
թէքիլիլին գապուլ իթմիշ տիր:

Պէրլին 19 ապրիլ  
Մայիս 1տէ թաթիլ իտէլիէրէ  
իլթիւրաք իթմէնէճէք ատէմլէրին  
հըմանէյի հուգուգու իլիւն պիր  
էմրի իմքէրաթօրի սատըր օլմուշ  
տուր:

Լօնտրա 20 ապրիլ  
Գուլման կարարն նամ մահալտէ  
քէշիտէ օլունան զիւսիլէթտէ,  
իլլանտա միւսթէշարը, լօրտ Սա-  
լիլպիլին բօլիթիլաւը, հիսսիւա-  
թը միլլիէնէն տօղ ունմազսըզըն,  
իլթիլափը պէր թարափ իթմէլէ  
միւնհաւըր օլտուղունու, վէ իր-  
լանտա հալլինին ինիլէշտիլիլին պէ-  
եան իթմիշ տիր:

Լիզպօն 20 ապրիլ  
Գրալ մէհլիսի մէպուսանըն հիլինի  
քիւշատընտա իլրատ իթթիլի նութ-  
գընտա, ինկիլթէրա իլէ Բօրթէլիլ  
արասընտաքիլիլաքէրաթըն, թա-  
րափէյի իլիւն մուհիլի շան օլա-  
ճագ սուրէթտէ իթթամ պուլաճա-  
ղընը պէեան իթմիշ տիր:

Թուլօն 20 ապրիլ  
Բէեիսի ճիւմհուր իթալեա ամի-  
րալընը նէգտիլնէ գապուլ իտիլա,  
մուլալիլէյի ամիլալ իթալիա գրա-  
լընը պիր նամէսինի րէեիլի միւ-  
շարիլէյի թագալիլմ իթմիշ տիր:  
Իթթիլա ամիլալընըն Մ. Գար-  
նօնը «Նէլալպիսար վէ «աճէնտա»  
նամ զըրլընըն տէնիլիլէ ինտիլիլմէ  
սի մէրաթիլմի մուլմանթան սուրէթ-  
տէ ինրա օլունմուշ տուր:

Բարիս 20 ապրիլ  
Խարիճիէն նազըրը, զազէթաճը-  
լար թարափընտան պիր հէյէթի  
մէպուսէյի նէգտիլնէ գապուլ իթ-  
միշ, վէ Ֆրանսըզ զազէթալարը  
մուլալիլէրինին իթթիլա ամիլալը  
նազըրնտաքի չիքեանէթէրիննէ  
ճէվապէն, թարտ վէ ինրաճ էմրի ին-  
րա օլունտուղուն սըրատա, Բօմատա-  
քի Ֆրանսըզ մասլահաթ կիւզարընա  
մալիլմաթ վէրիլմիշ օլտուղունտան,  
պու մէսլէն հազըրնտա, պիր  
կէսնա թէպիլիլաթը սիւսալիլէտէ  
պուլունմաղլընը պէեան իլլէմիշ  
տիր:

Պէրլին 21 ապրիլ  
Իմքէրաթօր Պրէմէ կիտիլ ֆէվ-  
զէլտտէ սուրէթտէ գապուլ օլուն-  
մուշ տուր:

Բարիս 21 ապրիլ  
Մայիսին պիրինտէ ինրա օլու-  
նաճագ հէր կէօնա նիւմանիլին  
միւհիլաթը չէտիլտէնի տաի օ-  
լաճաղը բօլիս րիւսաթէթի թարա-  
փընտան մահը հալլին սօնընտա ի-  
լան իտիլէճէք տիր:

Վիէննա 21 ապրիլ  
Տիվարըն ամէլէնին թաթիլ  
քէյիլիլէթի գաթիլիլէն ֆասլ օ-  
լունմուշ տուր:

Բօմա 21 ապրիլ  
Բաբա, 6,000 իթալեալը զիւվ-  
վարը նէգտիլնէ գապուլ իթմիշ  
տիր:

Բէշթա 21 ապրիլ  
Ղազէթա միւսիլիլէրի, միւրէթ-  
թիլալէրին մայիս պիրտէ իլ կէօր-  
մէմլէրիննէ միւսատէ իթասընա  
գարար վէրմիլլէր տիր:

Թուլօն 21 ապրիլ  
Բէեիսի ճիւմհուր, պու սապահ  
«Իթալիա» նամ ամիլալ կէմի-  
սինէ կիտէրէք թէշէքիլաթը  
նը իթալիա գրալընա թէպիլիլէ  
վէսաթէթ իլլէմէսինի, ամիլալա  
պէեան իթմիշ, վէ պատէհու  
«Թիլմիթ» նամ սէֆիլիլէն տէնիլ  
«Թիլմիթ» նամ սէֆիլիլէն տէնիլ

ալթընա ինմէք իւզրէ իթթիլի  
թէքիլապէլէրտէ հաղրի պուլուն-  
տուղուն կիլիլ «Գօրվէթ» նամ  
զըրլընա 9 թօրթիլ թարափըն-  
տան օլունան հիւճուլու տալիլ  
թէմաշա իլլէմիշ տիր:

Թուլօն 22 ապրիլ  
Սապահա գրալ վէ գրալիլաթը  
պուլաեա կէլիլիլէր:

Վիէննա 22 ապրիլ  
Մէհլիսի մէպուսան թալէպ օ-  
լունան իլթիլաթ ալճէսի թալա-  
սիսին թաստիլ իթմիշ տիր:

Գօլօն 22 ապրիլ  
Գրօնլթատ իմանընըն խաֆի բը-  
լանընը պիր էնէպի պահրիլէ  
աթաշէսիննէ սաթմըշ օլմաղլա իթ-  
համ օլունան Բուս միլալաեը Սմիթ,  
գուրշունա տիլիլէճէք տիր:

Գօլօն 22 ապրիլ  
Բօրթօ-նօվօ գուրպիլտէ Ֆրան-  
սըզլար իլէ Տահօմէլիլէր արասըն-  
տա շէտիտ պիր մուհարէպէ վու-  
պու պուլուպ, Տահօմէլիլէրտէն  
չօգ թէլէֆաթ վազը օլմուշ տուր:  
Ֆրանսըզլարտան տաթ էօլմէիլա  
50 քիլի մէհուր օլմուշ տուր:

Վիէննա 22 ապրիլ  
Մօրալիա, Պօհէմիա վէ Թրիէս-  
թէ հիւքիւմէթիլէր թարափընտան  
մայիս պիրինտէ թաթիլի էլլալ  
իտէն ամէլէնին տիւշարը միւճա-  
ղաթ օլաճագլարը իլան օլուն-  
մուշ տուր:

Պրէմ 22 ապրիլ  
Իմքէրաթօր, պիւսիլէք բէտէրի  
պիրիննի կիլիլմիլն րէք օլունաճագ  
հէյէթիլն թէմէլի վաղը րէսմիլտէ  
հաղրի պուլունտուղուն սօնրա,  
քէնտի չէրէֆիլնէ քէշիտէ օլունան  
զիւսիլէթտէ, էֆէրաթը միւսալէ-  
մէթէրվէրանէսինի միւպէյիլն  
պիր նութգ իլրատ իթմիշ տիր:

Բարիս 22 ապրիլ  
Մայիսին պիրիննի կիւնիլ նիւ-  
մանիլիլէրին սուրէթի խուսուսի-  
եէտէ ինթիլմա իթմէլէրիննէ միւ-  
սատտէ օլունապիլիլ տիր:

Հարպիլնէ նազըրը Մ. Ֆրէյսինէ  
հուտուտաթի իթթիլաթեալաթը  
թէթիլ իթմէք իլիւն պուլաթան  
հարէքէթ իթմիշ տիր:

## ՍԱՐԱՑԻՑԵՆ

ԳԱՆԱԹԱ ՊՈՐՍՍՈՐ

| Ապրիլ 12                     |             |
|------------------------------|-------------|
| Էսկ. Ում. տիւն ագ. գր. Գ. Գ. | 20-10       |
| » » » էն էիւքսէք             | 20-11       |
| » » » էն աշաղը               | 20-7        |
| Պու սապահ աշըլտը             | 20-12       |
| Իսթիլ. տալի. տիւն գաթ Գ. Գ.  | 54-         |
| » » » էն էիւքսէք             | 54-         |
| » » » էն աշաղը               | 53-27       |
| » » » աշըլտը                 | 54-         |
| Մըսըր միւթթաճըտ գաթ.         | -           |
| Պու սապահ աշըլտը             | -           |
| Սէրի Ա.                      | Գ. Գ. 39-20 |
| » Բ.                         | 24-15       |
| » Գ.                         | 20-14       |
| Բուճէլի շըմէնտըֆէրի          | 73-12-30    |
| Սէքէ ֆայիլի                  | 6-          |
| Բաթօր, զըրուշ.               | -           |
| Հէվալէսիլ                    | 20-         |

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՈՆԱՐԸ

|                    |            |
|--------------------|------------|
| Գոհտի Ժէնէր.       | Գ. Գ. 9-2  |
| Կու. անպօլ պանգաթ. | Գ. Գ. 7-12 |
| Օսիլէթ Ժէնէրալ.    | 4-28       |
| Զր. միլայ.         | Գ. Գ. 4-90 |

| ԱԳՃԷԼԵՐԻՆ ՖԻՆԱՆՍԸ     |                |
|-----------------------|----------------|
| Ոսմ. լիր. 100 ղշ. տան | Ղշ. ֆր. 108-10 |
| Պէեազ Մէճ. ֆարգը      | 100-20         |
| Մէթալիք               | 103-20         |
| Պէշիլք                | 103-20         |
| Ալթըլըք               | 110-7          |
| Ինկիլիլ լիրատը        | 87-28          |
| Ֆրանսըզ լիրատը        | 80-35          |
| Բօլ                   | 51-10          |
| Գրիմից ալթուլու       | 8-30           |
| Գարպօն գայմէսի        | 10-70          |
| Ֆրանս, 1/2 5          | 22-90          |
| Լօնտրա, 3 այ վատէ     | 109-30         |
| ԹԱՍՅԻՑԵՆ              |                |
| Լիր                   | 12-            |
| Ուփագ                 | 11-            |

## ԱԶԳԱՅԻՆ

Եարըն Եինէ գաթու գաթալը օ-  
լարագ Ազգային Ժողով սաաթ Դաէ  
թէճէմիլ իտէճէք, վէ սաաթ 10  
տա տաղըլաճագ տըր:

Պու տէֆա տալի կաթողիկոս  
ինթիլապը մէսլէսի թէշէքիլ-  
լիննէ տէվամ օլունաճագ տըր:

Իզմիրտէն կէլէն խապէրլէրէ կէօ-  
րէ, միլլէթիլմիլ Տէրսատէթ Բաթ-  
րիկ վէքիլի Գեւ. Նեքսէն Մ. վար.  
գապետ Արսլանեան, Իզմիր Գաւա-  
ռալան Ընդհանուր Ժողովու թա-  
րափընտան, պու քէրրէ չէհիր մէզ-  
քիւր առաջնորդուղունա ինթի-  
լապ օլունմուշ տուր:

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք հազ-  
րէթլէրի թարափընտան, Վեհ. Մա-  
կար Սրբազան կաթողիկոս հազ-  
րէթլէրինէ, պիր գալ նէֆէր վար-  
գապետլէրին եպիսկոպոս թագ-  
տիսիննէ լիւզում կէօրիլտիլիլ  
պիլպէեան, նէ վաղըթ իլին միւ-  
րատ պուլունաճագլարընա տաեիլ  
մալիլմաթ թալէպ օլունտըղը, վէ  
միւսալիլէյիլմա վարդապետլէրտէն  
պիրիննի Գայսէրիլիլէ առաջնորդու  
Գեւ. Տրդատ վարդապետ Պալեան  
օլտուղուն կիլիլ, պիրիննի տալիլ  
էրզրում առաջնորդու Գեւ. Դէրդ-  
վարդապետ իւթիլաճեան օլտուղուն  
հաճատիտէն տիր:

Միս կաթողիկոսու Ամեն. Մկրտիչ  
Սրբազան հաղրէթլէրի, Հալէպտէն  
Սինէ կիտէճէք օլուպ, վէ Բաթրիկ-  
լաննէն պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք  
թալէպ իթմիշ օլտուղունտան, Հա-  
լէպ առաջնորդու Գեւ. Մովսէս վար-  
դապետ Կիւմրիւքեանըն, Բաթ-  
րիկլաննէ թարափընտան պա թէ-  
լէկրաֆ պուլաեա չաղըլտըղը տա-  
լի հաճատիտէն տիր:

Պէլիգատա Ագօղ տէմիր ֆապ-  
րիկաթ չիրքէթի, մէմալիլի Շա-  
հանէ վէքիլի Գալիֆեան Միհրան  
էֆէնտի վասթաթըլա Մ. Փրիլիլ  
խաթալանէսիննէ 1422 Ֆրանս 69  
սանթիմ իհտա իթմիշ տիր:

ԹԷՇԷՔԻԻԻՐ

Միլլէթէ ֆէտաքեարըլըլարը  
չօգ տէֆա զազէթալարտա օգու-  
մուշ օլան սօպահը Բարիլէ Էֆէնտի  
Ղազարոսեան թարափընտան, 2էյ-  
թուն մէքթէպիլնէ պիր սէնիլիք  
Մանգուլմէ իհտաթընա հիմմէթ օ-  
լունտուղունու, սայիլիլէրէ հիւսնի

Իսկ թէ օլմագ իւրէ մա թէ չէ ք-  
բիւր պէտեան իտէրիւր :

ՄԷՔԻԹՈՒՊ

ԻՐԶՐՈՒՄՏԱՆ

Խմբագիր ,  
Ամսոյս 18ին կիւրակէ օրն կարին  
ժամանեցնորքնորք Առաջնորդ Գեր.  
Տ. Գէորգ Մ. վարդապետ իւթիւ-  
ճեան , և նմանը գուն ուրեք տես-  
նուած համակրայից ընդունելու-  
թիւն գտաւ ժողովրդէն : Բաբեր-  
դէ առնուած մասնաւոր հեռագիր  
մը արդէն ծանուցած էր ժաման-  
ման օրն , որոյ կիւրակէի հանդի-  
պումը , ընդ նմին և օգին գեղեց-  
կութիւնը աւելի նպաստաւ որ հան-  
գամանքներ կ'ընծայէին դիմաւոր-  
ութեան . ուստի և ամեն ոք , կը  
փափաքէր ժամ առաջ տեսնել Նո-  
րին Սրբազնութեան մուտքն ի կա-  
րին : Այս պատճառաւ իսկ առա-  
ւօտէ ի վեր երթալով կ'ստուարա-  
նար քաղաքէն դուրս Տրապիզոնի  
ճանապարհին վրայ տարածուող հե-  
տիտան և ձիաւոր անձանց բազմու-  
թիւնը , որ կը հասնէր մինչեւ 3  
ժամու հեռաւորութեամբ իրիճէ  
զիւղն , ուր նախորդ գիշերն իջե-  
ւանած էր Գեր. Ս. Հայրն : Պէտք  
է լսել թէ՛ պատգամաւորութիւն  
մը՝ զոր կը կոչուէին կրօնական ժո-  
ղովոյ Ատենապետ՝ Տ. Ներսէս քա-  
հանայ վահանեան , թաղ. խորհրդ-  
ոյ անդամ և Աղգ. վարժարանաց  
Ընդհ. Տեսուչ՝ Գէորգ Էֆ. Զին-  
կիրան և Առաջնորդարանի Դիւա-  
նագիրք Միհրան Էֆ. Զուլաճեան ,  
յանուն Աղգ. ժողովոց և խորհրդ-  
ոյ , փութացած էր ի գիմնաւորու-  
թիւն մինչեւ Աղջալէ : Ժամը առա-  
ւօտեան 3 էն սկսեալ , Եկեղեցւոյ  
մեծ շուկային անդին արդէն անկա-  
րելի դարձած էր , Առաջնորդարա-  
նին շուրջը հետզհետէ իրարու վը-  
րայ խռնուող ժողովրդեան պատ-  
ճառաւ , Յառաջագոյն տեղի ունե-  
ցած կարգադրութեանց համաձայն՝  
ժամը ճիշտ 7ին քաղաք մուտ գոր-  
ծեց Առաջնորդ Ս. Հայրն իւր հե-  
տեւորդաց հետ , առաջնորդու-  
թեամբ 13 հեծեալ ոստիկանաց ,  
Նորին Սրբազնութիւնը բաց կառքի  
մը մէջ բազմած քովն ունէր Գա-  
ւառական Ընդհ. ժողովոյ Ատենա-  
պետ՝ Տ. Մելքիսեդեկեան Յովհան-  
նէս Էֆէնտին , և անընդհատ ող-  
ջոյններ կը սփռէր յ'աջ և յ'ահեակ  
զինքն յարգանք բարեւոյ ժողո-  
վրդեան : Նորին Սրբազնութեան  
հետեւորդաց մէջ կը նշմարուէին ի  
միջի այլոց Օտար Տէրութեանց Ռու-  
սիոյ , Անգղիոյ և Գաղղիոյ հիւպո-  
տոսարանաց թարգմաններն , Տե-  
ղապահ Ս. Հայրը , աղգային երե-  
ւելիք և պաշտօնական մարմինք ,  
Սանասարեան վարժարանի ուսուց-  
չական խումբը ևն , — բաղմութիւն  
20ի չափ կառքերու և բազմաթիւ  
ձիաւորաց , որ հազուադեպ է Կար-  
նոյ համար : Երբ Առաջնորդ Սրբա-  
զանն կառքէն վար իջնելով՝ Եկե-  
ղեցւոյ շրջափակին արտաքին դրան  
քով ի ձեռնին կառնուր իւր հով-  
ուական Գաւազանն , յայնժամ Ժո-  
ղովրդեան կեցցէներու և ծափա-  
հարութեանց աղաղակներն օդը կը  
թնդացնէին , Քահանայից և Դպր-  
րոց դասուն առաջնորդութեամբ ,  
թափառն ուղղակի Ս. Եկեղեցի մը-  
տաւ , ուր յետ աղօթից , Գեր. Իւ-  
թիւնեան շրջազան բեմն ելնելով՝

յուզեալ բանիւք իւր կարծես ծո-  
վայեալ կարնեցուց հաղորդեց հայ-  
րական ողջոյններն և եռանդալն  
բարեմաղթութիւնները բաւ վառն  
երկարութեան կեանց Նորին Կոյ-  
սերական Վեհափառութեան Սուր-  
թան համար : Կայսեր , իւր լու-  
սավիտ նախարարութեան , Քաղա-  
քիս վսեմ Կուսակալին և Ամեն .  
Սրբազան Պատրիարք Հօր : Յետ ա-  
ւարտման , մի և նոյն հանդիսով թա-  
փոնն առաջնորդեց զինքն յ'Առաջ-  
նորդարան , ուր Նորին Սրբազնու-  
թիւնը՝ պատուանշան ի կուրծս , ըն-  
դունեց շնորհաւորութեան փութա-  
ցողներուն այցելութիւնքը , յորոց  
յիշեմք Պարսից Հիւպատոսարանի  
թարգմանն , Հռովմէական Հայոց  
Գերապայծառի կողմանէ Յովնէփ  
վարդապետ Քոչուրեան ևն : Իսկ Նո-  
րին Վսեմութեան , Սամիհ փաշայի  
կողմանէ բարի գալուստ մաղթել  
փութացած էր Կուսակալութեան  
թարգման Միքայէլ Ալլահվէրտեան  
Էֆէնտին , Նոյն երկուային ի պատիւ  
Գեր. Իւթիւնեան Հօր , չքեղ հայ-  
կերոյթ մը արուած է , թաղ. խոր-  
հրդոյ մատուտը հրաւիրմամբ՝ Աղ-  
գային բոլոր ժողովոց և խորհրդոց  
Դիւաններուն , որուն ամենքն ալ  
ներկայ գտնուած են , բաց ի վար-  
չութեան Ատենապետ Էֆէնտին ,  
որ ինչպէս կիմանամ Սանասարեան  
վարժարանի մէջ ունեցած գործոյ  
մը պատճառաւ , չէ կրցած ներկայ  
գտնուիլ : Սեղանին վրայ խոսակ-  
ցութիւնը շարունակուած է կանո-  
նաւորութեամբ : Սրբազան նախա-  
դանին ուղղեալ զանազան բարե-  
մաղթութեանց համար հետզհետէ  
բաժանեցր արարչութեան ևն , և որոց  
ամենուն ալ ըստ կարգին պատաս-  
խանած է Նորին Սրբազնութիւնը  
պատշաճ խօսքերով , կիմանամ թէ՛  
մի քանի օրերէ ի վեր պարբերա-  
բար հաջկերոյթներ կը տրուին Ա-  
ռաջնորդարանին մէջ , որուն հրա-  
ւիրուած են եղեր հետզհետէ աղ-  
գային երեւելիք , քաղաքի ու-  
սուցչական խումբն , արհեստագետ-  
ներն , քահանայական դասը , պաշ-  
տօնական անձինք ևն :

Ուսուցչական խմբին տրուած  
հաջկերոյթին հրաւիրուած է եղեր  
նաեւ Սանասարեան վարժարանի  
Տեսչութիւնը , բայց ինչպէս կը հա-  
ւատեն , յանձն չէ առած գալ ,  
թէ՛ ինչո՞ւ , պատասխանը խիստ  
պարզ և առ այս յանցանքը , հրա-  
ւիրող թաղ. խորհրդոյ անդամաց  
վերադրելի — բնական է թէ՛ Սա-  
նասարեան Տեսչութիւնը չպիտի դի-  
շանէր սեղանակից լինիլ աղգային  
վարժարանաց ուսուցչած . . .

Իւթիւնեան Սրբազան իւր ժա-  
մանման երկրորդ օրն իսկ ընկերակ-  
ցութեամբ Յարութիւն փաստըր-  
մանեան , Կարապետ Պալլուրեան և  
Յակոբ Համամեան Էֆէնտիներու ,  
այցելած է վսեմ Կուսակալին եւ  
ընդունուած է արժանաւայել պատ-  
ուով , ինչպէս կը դրէ տեղական  
« Ինվարդ » Ծարգիլէն՝ կառավարական  
— պաշտօնական թերթը , Երրորդ և  
չորրորդ օրերն այցելութիւն տուած  
է Հիւպատոսական մարմնոցն և աղ-  
գային երկուեւ վարժարանաց ,

Գեր. Իւթիւնեան Սրբազան այ-  
ժամ բոլոր կարնեցուց յարգանքը  
և համակրանքը կը վայելէ , և իւր  
ի կարին դաստեանն առթիւ ցոյց  
տրուած համակրալիւ ընդունելու-  
թիւնը կ'ապացուցանեն թէ՛ կար-

նեցին իւր պարտաւորութեանց մէջ  
չ'երացաւ մինչեւ վերջը . . . մու-  
թեմը որ այդ համակրանք երկա-  
րաւոր լինի և պատկէ կարնեցուցն  
Նորին Սրբազնութեան վրայ տա-  
ծած յոյսերն :

Երկու խօսք ալ ,  
կը տեղեկանամ թէ՛ Գաւառա-  
կան վարչութեան Քաղ. ժողովն ,  
Խառն ընդ կրօնական ժողովոյ Դի-  
ւանին , արտաքոյ կարգէ ինելով  
իւր առաջին նիստը կազմած է Գեր.  
Առաջնորդ Հօր նախադաշու թեան  
ներքեւ և զբաղած է Պատ. Ման-  
գուլէի 6359 թուոյն մէջ Սանասար-  
եան վարժարանի Տեսչութեան նը-  
կատմամբ կարինէ դրուած յօդ-  
ուածի մը խնդրովն : Պատեհ առ-  
թի թողով նոյնին մէջ ի յայտ բեր-  
ուած ճշմարտութեանց վրայ իմ  
կողմանէ ընելիք յուսելումներն ,  
հարկ կը համարիմ երկու խօսք մի-  
այն ըսել վարչութեան սոյն նստին  
համար : Յայտնի է թէ՛ ըստ Սահ-  
մանադրական օրինաց ընդհանրու-  
թեան կերպարանք կրող խնդիրնե-  
րն են միայն որոնք պէտք է բարձ-  
րանան Աղգ. ժողովոց սեղաններուն  
վրայ , և հոն ստանան իրենց կարեւոր  
լուծումը : Անհատի մը դէմ եղած  
քննադատութեանց անհատը միայն  
պարտական է պատասխանել և ինք-  
զինքը պաշտպանել : Կերեւայ թէ՛  
Սահմանադրութեան սոյն հիմնա-  
կան սկզբան տակաւին անդէտ է  
կարնոյ վարչութիւնը , որ ցարդ  
փափաք չէր զգացած արտաքոյ  
կարգի նիստ գումարուիլ և տրնօ-  
րինել աղգային այն կենսական խն-  
դիրներն , որոնք իրաւամբ պէտք  
է զբաղեցնեն զինքը , և երբ կ'սրա-  
ղի Սանասարեան Տեսչութեան ան-  
ձանց դէմ՝ ուղղեալ քննադատու-  
թեանց խնդրովն և առանց խիղճ  
ընելու կ'որոշէ ի պաշտօնէ հերքել  
ըսուած ճշմարտութիւնքն և ցա-  
ւակցական գիր մ'ալ յղել սոյն  
Տեսչութեան ի միւթարութիւն , կը  
նշանակէ ուրեմն թէ՛ այլ ևս աղ-  
գային գործեր տեղի պէտք է տան  
խնամական գործոց և վարչու-  
թիւնն՝ փոխանակ աղգին ուղեցոյց  
Սահմանադրութեան հետեւելու ,  
հարկ է որ այսուհետեւ ճշգիւ գոր-  
ծադրէ իւր Ատենապետին միջոցաւ  
Սանասարեան վարժարանէ տրուած  
հրահանգներն : Գլխաւորաբար մեղ  
ցաւ առթող պարագայն այն է թէ  
առաջին առթիւ վարչութեան ո-  
րոշմամբ Գեր. Առաջնորդ Սրբա-  
զանն ստորագրել ստիպուած է հա-  
կառահամադրական պաշտօնագիր  
մը , որ բարեգուշակ պարագայ մ'ալ  
չէ աղգային գործոց ապագայ յա-  
ջողութեան : Սահմանադրութիւնը  
կը տրամադրէ որ Առաջնորդը պար-  
զապէս գործադիրը լինին վարչու-  
թեան որոշմանց և հետեւաբար այս  
մասին մեր արդարացի բողոքը վար-  
չութեան և ի մասնաւորի այս վերջ-  
նոյն Ատենապետին վրայ է , որ մե-  
ղանշած է Ս. Հօր ստորագրութեան  
դէմ :

Կիմանամ թէ՛ վարչութեան մը-  
նացեալ 4 անդամներն զգալով տըր-  
ուած որոշման ո'ր աստիճան յոռի  
և հակահամադրական լինելը ,  
զղջացած և ներողութիւն խնդրած  
են Գեր. Սրբազան Առաջնորդէն ,  
զինքը իրաւամբ վտանգնելուն հա-  
մար , կըսուի թէ՛ հրաժարականին  
ալ տուել են ժողովին , բայց ան-  
դամներէն մին՝ որ նոյնպէս առըն-

չակցութիւն ունի Սանասարեան  
դպրոցին հետ , աղաչած և առնե-  
լով պատուած է զայն : Այս մասին  
աւելի մանրամասնութեանց ինչ-  
պէս նաեւ վարչութեան և Սանա-  
սարեան վարժարանի միջև կնքուած  
պայմանագրոյ մը վրայ ի մօտոյ գը-  
րել խօստանալով՝ կը վերջացնեմ  
առ այժմ ուղաւի :

ԱՍԵՂ

1890 մարտ 24 , կարին .

ԻՐԶՐՈՒՄՏԱՆ

Խմբագիր ,  
Նամակներս թղթատարին յանձ-  
նելէ յետոյ կուգամ՝ նոր մեքենա .  
յութիւն մ'եւ զեկուցանել ձեզ :  
զոր ըստ ամենայնի հաստատուած  
է , կարնոյ վարչութեան (որոյ վրայ  
գրած եմ յօդուածովս) և Սանա-  
սարեան վարժարանի միջև կնքեալ  
պայմանագրով թիւն մը կայ , բոլո-  
րովն հակահամադրական , ո-  
րոյ օրինակը պիտի դրկեմ ձեզ յա-  
ռաջիկայ շաբթու հանդերձ մանրա-  
մասն բացատրութեամբ , ինչպէս  
խոստացած եմ : Թաղ. խորհուրդը՝  
ինչպէս գիտէք՝ ըստ Սահմանադրու-  
թեան ամեն Աղգային կալուածոց  
միւթէվէլին է . մեր Աղգային կալ-  
ուածներէն վարժարան մը վարձու  
տրուած է տարեկան 100 ոսկիի ,  
որմէ տեղեկութիւն չունենալով բը-  
նաւ թաղ. խորհուրդը , շինութեան  
մը առթիւ կը բողոքէ վարչութեան  
և Տեսչութեան միանգամայն . պա-  
տասխան կ'ընդունի թէ՛ այդ մասին  
պայմանագրութիւն մը կնքուած է  
վարչութեան և Սանասարեանի  
Տեսչութեան միջև : Եայնժամ թաղ.  
խորհուրդը տեսնելով դոցա պայ-  
մանագրութեան գլխովին ապօրի-  
նութիւնը , բացատրութիւն կուզէ ,  
կը բողոքէ իր իրաւանց բռնաբար-  
ման դէմ և այլն . երկար ատեն ան-  
պատասխանի թողնելէ ետք այդ  
նամակը , երկու շաբթու առաջ նոյն  
ապօրէն պայմանագրութիւնը կը  
խրկուի Կեդր. վարչութեան ի վա-  
ւերացումն : Զայս լսելով թաղ. խոր-  
հուրդը կը զայրանայ գործուած քը-  
սութեան դէմ՝ և անմիջապէս Պատ-  
րիարքարան հեռագիր մը կը քաշէ ,  
ինդրելով որ չը վաւերացուի այդ  
պայմանագրութիւնը , որ դարձեալ  
նոյն աղգահակապական մէկ մեքե-  
նայութեան արդիւնքն է , մինչեւ  
որ թղթատարով մանրամասնու-  
թիւնը զեկուցուի , և իր բռնաբար-  
եալ իրաւանց գոհացում արուի :

24 մարտ 1890 .

Պատեհ հեռագրոյ .

Տէրապետէթ Իրմէնի Բաթ-  
րիկ լիկինէ .

վարչութիւնու մուգլա Սանասար-  
եան նէգարէթի միւնանընտա մէք-  
թէպիմիդ հազ զընտա յիւնաղ ըտ  
զ օնթրաթ օնու , պէրայի թաստիդ  
մէքքէզէ կէ օնտէրիմիլ . զ օնթրա-  
թ օնու մէննի լիէ , թափսիլաթա  
պէքէնէնէ կիւնիլ մէքու տուր :

Երբեք Երեւնի թաղ. Գէօրի :

Յի 24 մարտ 306 .

(Մանուշ)

Պու խուսուստա պաղը միւթա-  
լաա իգթիլա իտէր իսէտէ , ալա-  
ճաղըմը թափսիլաթա տէկին թէէ-  
լիլի էմրի պատրէթտէն ատա ի-  
տէրիլ :

ՍԵՖԱԼԵԹԻ

ԼՕՆՏՐԱ

(65)

—Եւ, տիմէք տիր քի մէրգոււմ պիւնիւք պիր գուտրէթէ մալիք պուլունմագտա տըր, էօյլէ՞ մի, —տէտի միս էլէն բիւր զաղապ քէ-սիլէրէք:

—Էվվէթ, հէր գանդի շէտի քի միւրատ իտէր իսէ, իճրասընա միւր թէտիր տիր, — տէտի Սիւ-զաննա:

—Մատամ քի էօյլէ տիր, նէ՛ աճանիւ պիր քի տօթի ունուգու իսէլաւ իսէ՛մէքտէ տիր, —տէ-տի միս էլէն իսթ ինզաքեարի պիր թարգտա սէօյլէնէրէք:

—Ձիւնքի պէնիմ տօթիմ օ-լան քիմէսնէ իրլանտալը տէկիլ տիր, — տէտի Սիւզաննա:

—Տիմէք տիր քի, էկէրչի իր-լանտալը օլմուշ օլաւ իտի, գուր-թարապիլէնէք իտի, էօյլէ՞ մի, —տէտի միս էլէն քէզալիք իսթ ին-զա իտէրէք:

—Էվվէթ, — տէտի ճէվապ վիր-տի Սիւզաննա իթմինանը գալպ իւզրէ սէօյլէնէրէք:

—Հայֆա՛ քի պու առէմ չիմ-տի պու տաղըգտա տէկին ֆիւ-թուհաթ իւզրէ պուլունարագ, պանա միւրատընը իճրա իթտի-րէպիլմէքտէ տիր, լաքին, պու-ճիւմէ իլէ տախի, ինչաալլահ էօյ-լէ պիր կիւն վէ էօյլէ պիր սաաթ-տա կէլէնէք տիր քի, ֆիւթու-հաթ քէնտի թարաֆընտա գա-լաճագ տըր, հօ՛շ իմտի... —տէ-տի միս էլէն քէնտու քէնտուէն սէօյլէնէրէք:

Պու սիւալ ճէվապիլէր կէլմէք-տէ իքէն, մէգպուրէլէրին իքիսի տախի էլպիսէլէրին թէպալիլ իյ-լէտիլէր. — Եւ, միս էլէն երնէ քէնտի էլպիսէլէրին կիւնիւպ, վէ Սիւզաննա տա էսմէր ֆիւթանը կիւնիւտիքտէն վէ սիւհաճ նիգա-պը թագընտըգտան սօնրա, միս էլէն, մէրգուլէնին պօյնուհա, իւղէրինտէ 17 լաղամալարը պու-լունան պագըր թէնէքէ բարչա-սընը թագարագ:

—Է՛, հայտէնիւղ չիմտի կի-տիւնիւղ, պէնտէ, սիղ ալտէթ ի-տէնէ գատար պուլատա պէքլէ-րիմ, — տէտի:

Սիւզաննա աչաղը ինտի, վէ գաբուհուն էօնիւնտէ պէքլէմէք-տէ օլան լ'օմ կրիւնի պուլտու:

—Սիւզաննա, թէքրարէն սէօյ-լէրիմ վէ զիւնտէսիլէտէրէճա ի-տէրիմ սիղէ, զայրէթ լաղըմտըր, ճէսարէթ լաղըմտըր, քէնտիւնի-զի զապթ իթմէլիսիւղ, զաթան կէօղլէրինիլտէն եաշ չըղարմա-մալըսընը, Էօգսա սօնրա ֆէնա օլուր, քիւլի թէտպիր մէյտանէ չըղար պօղուլուր հա՛, — տէտի լ'օմ կրի:

—Էմր ու թալիմաթընըընօգ-թասընօգթասընա իճրա իթմէք-լիկէ սէօղ վիրիւրիմ, ալա էլէմ իւզրէ օլմանընը, — տէտի Սիւ-զաննա:

Մէրգուլմէ, Սէրմն լանա տօղ-րու Էօգարու կիթտի:

Միս էլէնին պըրագմըշ օլտու-ղու արապա հալէա օրալարտա պէքլէմէքտէ իտի:

Սիւզաննա մէգքիւր արապա, թըպըր միս էլէն քէնտիսի տիր կիպի պիր թալը իւզրէ պինտի, վէ արապաճընա հիշ պիր շիւրհէ վիրմէքսիլին:

—Օլա-Պայլէյտէ նիւմէրօ ցա, մահէլլի մէգպուրա վասըլ օլտու-ղու ուղտա, գաբուհուն էօնիւն-տէ տուրմալը, վէ պէնի պէքլէ-մէլիսիւղ, — տէտի:

Պու հէնկիւմտէ լ'օմ կրիտէ Սէրմն օօգաղընը թէքր իտէրէք ուզագլանմըշ իտի:

18

Լ'օմ կրի, նատիր իւլ էմալ պիր իսասէնէ մալիք պուլունմագտա իտի, շէօյլէ քի, քէնտի միւրատըր թէնտիրինի, գարչընտաքինին թա գալպիւնէ իլլէթ տիրէպիլմէք-տէ իտի:

Օլ անէ տէկին կէօղ եաշլարը տէօքմէքիլքտէն տուր օլմանա Սիւզաննա, մէրգուլուն էմր ու թալիմաթը իւզրէլինէ, հիւքմէթ նէվլիտէն օլարագ, աղամագ-լըգտան վագ կէլէպիլտիքտէն պաղա, քէմալի ճէսարէթ վէ մէ-թանէթ իւզրէտէ, օլ հիւզնէնկիւղ նիւկէյթ մահպէսինէ կիթմէք-տէ իտի:

Սրապա Օլա-Պայլէյ սօգաղըն-տա վագըր ց նիւմէթօլու իսանէ-նին նէգտիւնէ վասըլ օլտուգտա տուրտու:

Ձաթէն միս էլէնէ արգատաշ օ-լաճագ օլան գատընտա աչաղը ի-նէրէք գաբուտա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, տէրհալ սըչրա-հըպ արապա տալինտի, վէ մէր-գուլմէնէ իսթապէն իտէնէճանը տիլ իւզրէ սէօյլէնէրէք:

—Վագըլլար իսայր օլտուն, հէմիլէթմ, — տէտի:

Սիւզաննա, մէգպուրէ գատը-նըն հալէա տիթրէմէքտէ օլմա-սընը կէօրտիւ:

Մէգպուրէ գատըն զանէթլէ նարին վէ նագիք վիճուտու օ-լուպ, պաշընտաքի պաշըղ վէ եիւզիւնտէքի սիւհաճ նիգապալ-թընտան, սարը սաշլարը ֆիթիլ ֆիթիլ կէօրիւմէքտէ իտի:

Մէգպուրէ, Սիւզաննանըն էլի-նի թուլուպ սէլամալարընտա, բէք ուֆագ պիր էլէ մալիք օլ-տուղու, վէ սէսինտէն տախի զա-նէթլէ կէնէ վէ առէթմա պիր չօ-ճուղ սինիլտէ պուլունտուղու անլաշլըր:

—Նիւկէյթմէ՛ կիտէնէկիլ, — տէտի Սիւզաննա արապաճընա:

Կէրչի մէգքիւր մահպուսիւնէ բէք եաղըն պիր մահէլլտէ պու-լունմագտէ իտի իսէ տէ, պու-ճիւմէ իլէ, մէգպուրէլէր, օլ գա-տար աղ պիր միւրատէթ զարֆըն-տա տախի աղաճըք գօնուշապիլ-տիլէր:

—Օ՛ֆ, մատամ, պիլմէգսիլիկ նէ՛ գատար գօրգմագտաբըմտըր... — տէտի մէգպուրէ կէնէ գա-տըն մինի մինի էլլէրիլլէ Սիւզան-նանըն էլլէրինի թուլարագ:

—Ս, ա՛, նիշին պու մէրթէպէ գօրգմագտաբընըղ տըր, — տէտի Սիւզաննա:

—Ձիւնքի, պէօյլէ պիր սալպ իտիլէնէք օլան առէմին եանընա, տահա իւք տէֆա օլարագ կիթ-մէքտէնիմ տիր... չիմտիւն տէ-կին, անճագ, ալէսսէվիլիէ օլան

մահպուսլարա զիւնարէթէ կիթ-միլիմ տիր... ա՛, ա՛, տօղրու-տու, էկէրչի միւրաքին օլաւ իտի, էօյլէ պիր տէհէթմալիլ զընտա-նըն գաբուտունտան ինչիւր առագ-պամագ իտիմ... — տէտի մէգ-պուրէ:

Սիւզաննա պուլուն իշիտինէ, աճապա միւրաքին օլուպտա, Պիւլ-թօնուն եանընտա եալընըճա գալապիլէնէք մի տիր տէյի տիւ-չիւնտիւկիւնտէն, սինէսի հատ-տէն զիւնտէ վուրմաեա պաշլա-տը:

Սրապա մէգքիւր հապիւսանէ-նին հէյպէթմալիլ գաբուտու էօ-նիւնտէ տուրտու:

Սրապաճըր աչաղը ինէրէք չըն-ղըրաղըն թէլինիլ շէքտի:

Գաբուհուն գաբուհուն բէնի-րէնիլ աչաղագ պագտը, կէլէն-լէրին նէ իշին կէլտիլթէրինի ան-լատը, վէ տէրհալ գաբուհուն աչ-տը:

Կէնէ գատըն օլ մէրթէպէ միւ-թէնտիր օլմուշ իտի քի, արա-պատան ինտիքտէն սօնրա եիւ-րիւմէք իշին, Սիւզաննանըն գօլ-թուղունա կիրմէքիլէ մէճպուր օլտու:

Սիւզաննա մէգպուրէնին պու-հալինի կէօրտիւքմէ տահա զի-նատէ գուլվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթմէկէ պաշլատը:

Իքիսի պիրիլքտէ թէնէֆիւս օտապընա կիթտիլէր:

Կէնէ գըղըն տիլլէրի թուլմա-մագտա իտի. վէ բաշմաղ լըգտան ինչիւր կիրտիլթէրինտէ, Սիւզան-նանըն գօլունտան թուլտուղու էլլինիլ տիթրէմէքտէ օլմատը ան-լաշլըմագ տա իտի:

—Ամա՛ն հէմիլէթմ, ամա՛ն հէմ-չիլրէ, պէնի պըրագ մանընը... զիրա տուրաճագ մէճալիմ գալ-մատը... բէճա՛ իտէրիմ սիղէ... — տէտի Սիւզաննա:

—Կէլլինիլ, կէլլինիլ, ճէսա-րէթլի՛ օլունուղ, — տէտի Սիւ-զաննա:

Ձաթէն զիւրի սէպգաթ իթ-միլ օլան լաթիֆէնի իքիւնի կու-վէրնէօր սիր Բօպէր Մ... մէրգու-մէլլէր, Պիւլթօնուն պուլունտու-ղու զընտանա կէօթիւրմէք իւզ-րէ կիտիպ սուֆանըն գարալըգ-ճա գաբուտունտա գարչըլատը, վէ շէնմէլլէպէ պիր սէօյլէնիլ իւզրէտէ:

—Մատամալար, գօրգարըմ քի իշպու զիւնարէթիլիլ պիհուտէ՛ օլաճագ տըր, — տէտի:

—Պիհուտէ՛ մի, — տէտի Սիւ-զաննա:

—Նիշին, —տէտի կէնէ գատըն պի մէճալըղը կիթտիքմէ արթ-մագտէ օլտուղու հալտէ:

—Ձիւնքի կէօրէնէկիլիլ միւ-րիմ եապանի պիր ճանվէրէ պէն-զէմէքտէ օլտուղունտան, հէմի-չէ հայգըրըպ պաղըրմագտա, էն-վայի քիւֆը ու լանէթլէր օգու-մագ տա, վէ քիւլի թէսիլիլթի իշտտ իլլէմէքտէ տիր, — տէտի սիր Բօպէր:

—Նէ՛ սէօյլէնէօրսունուղ, ա-մա՛ն եա Բէպպիմ, —տէտի կէնէ գըղ:

—Տահա չիմտի, բուհանի բէ-տէր Պիւլմիլիտ, կէրչի լաղըմ կէ-լէն բուհանի թէսիլիլթի իթասըն-տա պուլունմագ իսթէտի իսէտէ, մէրգուլմ միւրաքիմ, պիր տիւրիլ

գապուլ իթմէտիքտէն պաղա, պիր չօգտա քիւֆը ու հագարէթ-լէ՛ր իլլէտի, —տէտի իքիւնի կու-վէրնէօր:

Կէնէ գըղ պուլուն իշիտինէ տահա զիւնտէ տիթրէմէկէ, վէ Սիւզաննանըն գօլունա տահա զի-նատէ սըգընա տահանմաեա պաշ-լատը:

Մէրգուլմէլէր սուֆանըն օ պիլք պաշընա կիթտիլթէրինտէ, Պիւլ-թօնուն շէտիտէն հայգըրըլարը-նը վէ քիւֆը ու հագարէթլէրինի իշիթմէկէ պաշլատըլար:

—Օ՛ֆ, իսայր, իսայր, պէն ա-նըն եանընա կիտէմէմ, — տէտի կէնէ գըղ տիւշարը հէյպէթ օ-լուպ, վէ առէթմա պիր պանըլ-մագ լըգ, հալինտէ պուլունարագ:

Սիւզաննա մէգպուրէնի հալէա գօլթուղունտա թուլթմաեա մէճ-պուր պուլունմագտա իտի:

—Մատամալար, էկէրչի պէնի տիլլէմէք իսթէր իսէնիլ... ար-թըգ պուլունտան էօթէնէ կիթմէ-մէլիսիւղ, —տէտի սիր Բօպէր Մ...

Պունա գարչըլըգ Սիւզաննա, — էֆէնտի, բէֆիգ ամբէք ֆէ-նա պիր հալ քէսպ իթմիլ օլտու-ղունտան, կէրչի պէն տախի սի-ղին էֆքեարընըգտա պուլուն-մագ տանըմտըր, լաքին պէն քէն-տիմ կիտէպիլիլթիմ, չիւնքի գուլ-վէթ վէ ճէսարէթլիմ, համո օլ-տուն պէր քէմալ տըր... — տէտի:

—Տիմէք տիր քի, զընտանա սիղ եալընըճա կիրմէք նիլլէթ ինտէ-սիլիլ տիր, էօյլէ՛ մի, —տէտի սիր Բօպէր:

—Էվվէթ, — տէտի Սիւզաննա:

—Արթըգ անը սիղ պիլիլթիլիլ, մատամ... — տիլլէրէք մէրգուլմ, զընտանըն գաբուտունտա աչաղը:

Կէնէ գըղ հալիլլէ Սիւզաննա-նըն գօլթուղունտա թէքր իլլէ մէր-գուլունա գօլթուղունտա տահան-մաեա պաշլատը:

Պիւլթօնուն հալէա քէք շէտիտ սուրէթտէ չաղըրըպ պաղըրմագ-տա վէ պիր չօգ լանէթլէր օգու-մագ տա իտի:

Մէրգուլմա Վգալիլ օլտը ֆօրսօ կիլտիլիլթէք էլլէրի վէ գօլարը զապթ իտիլիլ օլտուգտան պաշ-գա, պիր առաղընտան տախի քէն-ճիլ իլլէ տիվարա պաղը պուլուն-տուղունտան, քիմէնէ պիր շէյ եաբամագ պիր հալտէ իտի:

Իքիւնի կուլվէրնէօր, Սիւզան-նաեա իսթապէն:

—Մատամ, զաթէն, սիղճէ հիշ պիր թէնիլթէ գօրգուտու պու-լունմատըգտան պաղա, ճէմյ-նէթ ինիլտէն ինչուտէ գատըն-լար պուլունտուգլարը հէնկիւմ-տէ, մահպուս իլլէ զուհուրա կէ-լէնէք օլան լաղըրտըլարընը ի-շիթմէմէք իշին, պիլիլ, գաբու-հուն գաբաեարագ ուզագտա տուրմագ լըղըմըգ տա նիլգամտան օլտուղունտան, գաբուհուն գա-բամագ լըղըմ իլլէթիլ իթմէքտէ տիր, — տէտիքտէ, Սիւզաննա տախի:

—Ուսուլլինիլ իճրա իտէպի-լիլթիլիլ, —տէտի մէրգուլմա, էօյ-լէ պիր քէտէրի աղիմ վագթիւն-տէ վէ մահէլլիլտէ գալպիւնտէ պիր մէմուննիլիլթ վէ պիր մէ-սէրրէթ էսէրի հիւս իտէրէք:

(Տէլ-Փ)